

Kmečka trgovina

Kupovanje živine in prodaja mesa

(Referat podružnice ZAKS Mozirje na stanovanjskem zborovanju ZAKS Maribor 26. marca)

Redno opažamo, da mesarji kupujejo živino vedno le kot tretjo kakovost, pa čeprav je še tako debela. Če pa pogledamo v mesnice, vidimo, da se povsod prodaja le prvovrstno meso, pa četudi je meso od bikov in starih krav. Kaj naj se ukrene? Z banovinsko uredbo se naj izdajo novi živinski potni listi, kateri bi se razlikovali od sedanjih po tem, da bi se v njih že pri občini naznačilo, pod katero kakovostjo se naj žival prodaja. Vpisala bi se tudi cena za kilogram, za kakovost, po kateri je mesar žival kupil. Na podlagi vpisa občine (cena in kakovost) v živinskem potnem listu bi potem mesogled določil, po kateri kakovosti se sme meso prodajati. Če je n. pr. mesar kupil žival kot III. kakovost, kar je razvidno iz potnega lista, naj prodaja tudi meso kot III. kakovost. Živinski potni list naj z označbo mesoglednika, ki da na meso svoj poseben žig, visi v mesnici tako dolgo, dokler se od te živali meso ne razproda. Kupovalci mesa so tako po vidno razobeseni potnem listu točno poučeni o kakovosti, vrsti in ceni živali kot mesa. Od tega bi imeli korist v prvi vrsti kmetovalci, ker bi kupec žival, če je res prvovrstna, tudi kot prvovrstno plačal; imeli bi korist kupovalci mesa, ker bi dobili res tisto blago, ki si ga žele, o čemer bi se lahko na lastne oči prepričali; imeli bi pa končno korist tudi mesarji, ker bi tako imeli povsod čiste in jasne račune, pri čemer bi zginile razne kalkulacije, ki dostikrat prinesejo dobiček, a nekajkrat tudi zgubo. Odpadla bi pa tako v splošnem popolnoma kupčija na »čez«, ki, kakor vemo, »oplahta« enega ali drugega, navadno tistega, ki je manj »brihten«.

Gospodarske zanimivosti

Angleži kupujejo na Balkanu tobak. Angleška vlada se je iz političnih ozirih odločila, da v balkanskih državah, predvsem v Jugoslaviji, kupi za en milijon angleških funtov (250 milijonov din) tobaka. Radi tega se bo zmanjšal nakup tobaka v angleških kolonijah in dominijonih.

Izvoz živine v Italijo se je začel ustaviti zaradi živinozdravniških razlogov. Italija namreč zahteva poseben način kontrole, ki do sedaj pri nas ni bil vpeljan. Dokler se to vprašanje ne reši, je začasno ustavljen izvoz živine v Italijo, samo na reško tržišče se tedensko še lahko postavi pet vagonov goveje živine.

Kontrola »Gospodarske sloge« se je zopet začela uvajati po hrvaških sejnih. Na sejmju v D. Stubici je komisija »Gospodarske sloge« pod predsedstvom Milana Gmaza morala posredovati v korist kmetov proti neki organizirani skupini trgovcev, ki so nekatere kmetice tako opeharili, da so se po spoznanju jokale. Tako »Gospodarska sloga« nepoučeno kmečko ljudstvo štiti po sejnih.

1000 vagonov pšenice bo Prizad izvozil preko splitske luke v Italijo. Tako smo končno začeli izvažati v večji meri tudi preko naših luk, kar se je doslej vršilo v majhni meri.

Služavka in parkljevka je po najnovejšem izkazu živalskih kužnih bolezni še v okraju Murska Sobota, in sicer v Lukačevcih in Noršincih. Na bivšem Kranjskem so pa okužene še nekatere vasi v ljubljanskem, kočevskem, kamniškem in črnomeljškem okraju.

50 milijonov dinarjev so plačali slovenski gostilničarji v 15 letih na točilnih takсах, kakor je bilo ugotovljeno na občnem zboru gostilničarskih združenj. Promet z vinom na deželi je pa narasel od leta 1936 za 200%, kar znači, da se je plačilna zmoglost podeželja zelo dvignila.

Cene goveje živine

Voli: Maribor 4—4.85 din, Ptuj 4.50—5.50 din, Celje 4.50—5.50 din, Slovenjgradec 3—4 din kg.

Krave: debele, molznice in breje v Mariboru 3.50 do 4 din, v Ptuj 3—4 din, v Ljutomeru 4 din, v Celju 3.50—4 din, v Slovenjgradcu 3 din; za klobasarije v Mariboru 2.25 din, v Ptuj 2.50, v Ljutomeru in Celju 2.50 din, v Slovenjgradcu 1.50—2 din kg.

Teletce: Maribor 4.30—5 din, Ptuj 4.50—5.25 din, Ljutomer 4—4.50 din, late v Celju, v Slovenjgradcu pa 4 din kg žive vage.

Teleta: Maribor 4.50—6 din, Ptuj in Ljutomer 5—6 din, Celje 5.50—6 din, Slovenjgradec 5—6.

Svinje

Plemenske: Maribor 5—6 tednov stare 80—110 din komad, 7—9 tednov 115—140 din, 3—4 mesece 200—280 din, 5—7 mesecev 330—450 din,

8—10 mesecev 470—510 din; 1 kg žive teže 6 do 8 din; Ptuj 6—12 tednov stari prasci 70—160 din komad, 1 kg žive teže 6—6.60 din.

Pršutarji: Maribor 9.50 din, Ptuj 6.50—6.75 din, Ljutomer 6 din, Celje 7 din, Slovenjgradec 7 din.

Debele svinje (špeharji): Maribor 7 din, Ptuj 7—7.25 din, Celje 8 din kg žive teže.

Živalski produkti

Meso in slanina: govedina 8—12 din, teletina 12 din, pljuča 8 din, jetra 8 din, svinjsko meso s kostmi 12 din, brez kosti 14 din, v Celju pa 15 do 17 din. — Slanina Maribor 14 din, Ptuj 16 din, Celje 16 din, Slovenjgradec 16—17 din. — Svinjska mast: Maribor 16.50 din, Ptuj 18 din, Ljutomer 18 din, Celje 18—19 din, Slovenjgradec 20.

Kože: Goveje: Maribor 9.25 din, Ptuj 10 din, Ljutomer 8 din, Celje 8—10 din, Slovenjgradec 12—14 din kg. — Teletje: Maribor 13 din, Ptuj 11 din, Ljutomer 10 din, Celje 10—12 din. — Svinjske: Maribor 7.50 din, Ptuj 9 din, Ljutomer 10 din, Celje 6 din kg.

Volna: Neoprana 10 din, oprana 20 din v Slovenjgradcu.

Med: Ptuj 16 din, Ljutomer 16 din, Celje 20, Slovenjgradec 20 din, Litija 18 din kg.

Mlečni proizvodi: mleko 1.50—2 din, smetana 10 din liter, surovo maslo 28 din, kuhano 32 din, čajno 32 din, domači sir 10 din kg, jajce 0.40 do 0.75 din.

Vino

Navadno mešano vino v litjskem okraju 3 din, v ptujškem 4.25 din, v ljutomerskem 4—6 din; finejše sortirano vino v litjskem okraju 5 din, v ptujškem 8 din, v ljutomerskem 6—9 din liter.

Žito in krma

Pšenica 1.75 din, rž 1.75 din, ječmen 1.50 din, koruza 1.25—1.50 din, oves 1—1.25 din, proso 1.50 din, ajda 1.50 din, proseno pšeno 3.50—4 din, ajdovo pšeno 2.50—4 din, fižol 2—3.50 din liter.

Razgovori z našimi narečniki

Odprodaja njive od zadolženega posestva. L. K. G. Imate zadolženo posestvo, na katerem sta vklenjeni zastavni pravici za terjatev PAB ter nekega zasebnega upnika in vprašate, ali bi lahko oba upnika prisilili, da Vam dovolita bremen prost odpis od prodane parcele. — Upnika ne boste mogli prisiliti, da Vam dasta navedeno dovoljenje. Potrebno bo, da se zlepega sporazumete in vsaj del kupnine izplačate upnikoma.

Zasebnica ne prizna zaščite posestniku. G. F. Zasebna upnica Vas potom odvetnika toži na plačilo dolga, ki je nastal pred 20. aprilom 1932, ter Vam noče priznati zaščite, čeprav ste kmet. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov sicer res določa, da njeni predpisi ne veljajo za kmetijske dolgeve nasproti siromašnim upnikom, ki nimajo svoje imovine niti drugih dohodkov za nujno vzdrževanje. Tako siromašnost pa mora ugotoviti sodišče na upnikovo zahtevo in sicer v nepravdnem postopku. Razen tega določa uredba tudi, da dolžniki-kmetje ne uživajo zaščite, če so v boljšem gnotnem položaju od svojih upnikov. Tudi v takem sporu odloči sodišče v nepravdnem postopku. Radi tega predlagajte, naj se tožba kot preuranjena zavrne. Najprej mora upnica doseči omenjeno odločbo od strani nespornega sodišča. Ko bo zadevna odločba, proti kateri se lahko pritožite na okrajno sodišče, pravomočna, boste imeli priliko v primeru, da bi izpadla Vam v kvar, plačati dolg ter se rešiti vsaj pravnih stroškov. Plačujte pa že sedaj redno anuitete.

Naprava prizidka — komisija? F. K. K. svoji stari hiši bi radi napravili prizidek in vprašate, ali morate zaprositi za komisijo. — Za vsako stavbo (in k stavbi spada tudi nameravani prizidek), potrebujete gradbeno dovoljenje. Zanj morate zaprositi pri pristojni občini.

Banka je dovolila razdelitev skupnega posestva, prodala pa ga je po starem stanju. B. M. Vi ter Vaši dve teti ste bili soistniki več parcel. Leta 1931 ste posamezne parcele v naravi razdelili. Banka, ki je bila že takrat vključena na zadevnih parcelah, je dovolila razdelitev v naravi. Razdelitev ste sicer javili katastrski upravi in davčni upravi, niste pa delitve izvedli v zemljiški knjigi. Leta 1933 so bile Vaše parcele prodane na dražbi, kupila jih je banka ter jih hasnovala šest let tako, kakor ste jih v naravi razdelili, sedaj pa je banka prodala Vaš del zemljišča naprej,

Brez dodatka sadjevca pripravite okusno in poceni domačo pijačo s

Sadovin

kočko. Zahtevajte takoj cenih od Drogerije SANITAS, Celje. 710

na mariborskem trgu. — Seno 0.75—0.85 din, kislo seno 0.60—0.65 din, otava 0.70—0.80 din, pšenična slama 0.36 din kg na mariborskem trgu.

Perutnina

Kokoš 22—30 din, par piščancev 25—65 din, gos 45 din, puran 35—65 din, raca 20—22 din.

Sadje in zelenjava

Jabolka 4—9 din, suhe slive 8—12 din, celj orehi 10 din, luščeni 32 din, krompir 0.75—1 din, čebula 3—4 din, česen 6—10 din kg; glava zelja 0.50—3 din, kg kislega zelja 3 din, kisle repe 2 din, karfijske 5—8 din, hrena 8—10 din; komad solate in endivije 0.50—2 din, zelenjava v kupčkah po 1 din.

Sejmi

17. aprila živinski in kramarski: Sv. Lenart v Slov. goricah, Vojnik, Dolnja Lendava, Turnišče, Trbegovci, Kapela pri Brežicah. — 18. aprila tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj. — 19. aprila svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Vransko. — 20. aprila tržni dan s svinjami: Turnišče; živinski in kramarski: St. Ilj pod Turjakom. — 21. aprila svinjski: Maribor. — 22. aprila svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Jurovski dol.

kupec pa noče priznati že izvršena delitve v naravi, marveč se drži zemljiško-knjžnega stanja ter bi rad na novo dosegel razdelitev skupne imovine. Vi se temu protivite, ker bi bili Vaši teti oškodovani. — Ako je res banka pristala na to, da ste skupno lastnino v naravi razdelili ter odobrila razdelitev in nato tudi hasnovala zemljišče tako, kakor je bilo razdeljeno in ste Vi kupca opozorili na razdelitev v naravi, tedaj je po našem mnenju ta razdelitev obvezna tudi za kupca. Izvesti bo treba še zemljiško-knjžno stanje, če le mogoče sporazumno z banko in kupcem.

Glabena šola za slepe. S. J. Obrnite se za zadnje informacije na društvo »Dom slepih« v Ljubljani, Pred škofijo.

Oddaja sina v uk ali zavezo. F. J. Vajeniška domova obstojata v Mariboru, Gregorčičeva cesta, ter v Ljubljani, Keranikova ulica. Mesečna vzdrževalnina znaša 400 din. Napravite prošnjo na bansko upravo v Ljubljani, da bi ona prevzela plačevanje cele ali vsaj delne vzdrževalnine. Mojstra boste morali za sina sami polskati. Pojasnila utegnute dobiti tudi v Rokodelskem domu v Ljubljani.

Sredstvo proti srbečici. M. F. Namažite otroke z mazilom Ungventum Vltinsoni, ki ga dobite v lekarni. Namažite naj ostanejo do jutra, nato jih umijte in znova namažite. V treh do štirih dneh bo srbečica izginila. Mazila zadošča za vsakega otroka 100 gramov. Ker je madeže mazila težko izprati, oblecite otrokom kako staro, slabo perilo.

Spor za dve parceli. M. J. Kupili ste posestvo vl. št. 114 od prednika, ki je to posestvo kupil na javni dražbi. K temu posestvu spadata že 70 let dve parceli, ki ju je prvi lastnik kupil od posestva vl. št. 70 in hasnoval, a se v zemljiški knjigi to ni vpisalo. Radi tega sta parceli še vedno pripisani pri posestvu vl. št. 70. — Pravilno je bilo, da ste napravili o teh dveh parcelah posebno kupno pogodbo s prednikom, kateremu je bilo posestvo prodano na javni dražbi. Ako sedanj lastnik zemljišča vl. št. 70 ne bo dovolil prepisa omenjenih dveh parcel na Vaše ime, ga boste morali tožiti in ako boste dokazali, da ste Vi, vstevši Vaše prednike, izključno hasnovali navedeni parceli javno brez prošnje in brez sile 30 let, boste v pravi zmagali Vi. — Pravica prvega lastnika do parcel radi javne dražbe njegovega ostalega posestva se ni ugasnila; izgubilo bi se jo le,